

Sygn. akt V GC 328/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2016 roku

Sąd Rejonowy w Ostrołęce V Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Marianna Grzyb

Protokolant: st. sekr. sądowy Monika Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 6 października 2016 roku w Ostrołęce

na rozprawie sprawy z powództwa

(...) Spółki z o.o. w O. (nr KRS (...))

przeciwko

D. S. (nr NIP (...))

o zapłatę 48 216,00 zł

orzeka:

1. powództwo oddala;
2. tytułem zwrotu kosztów procesu zasądza od powódki (...) Sp. z o.o. w O. na rzecz pozwanej D. S. kwotę 2.417,00 zł.

SSR Marianna Grzyb

UZASADNIENIE

Powódka (...) Sp. z o.o. w O., w pozwie skierowanym przeciwko D. S., prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...), wniosła o zasądzenie od pozwanej kwoty 48 216,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29.03.2015 r. do dnia zapłaty oraz zwrot kosztów procesu wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego żądania powódka podała, że zawarła z pozwaną, w dniu 09.01.2015 r., umowę o roboty budowlane, datowaną na dzień 01.12.2014 r. Powodowa spółka wynagrodzenie za wykonane prace miała otrzymywać częściami. Początkowo pozwana regulowała zobowiązania względem powódki. Natomiast pozwana nie zapłaciła powódce kwoty 48 216,00 zł, za fakturę VAT nr (...), za wykonane w lutym 2015 r. roboty budowlane, na obiekcie położonym przy ul. (...) w Ł., tj. wykopy, wymurowanie ścian nośnych, działowych i szczytów, wykonanie ocieplenia i ułożenie cegły klinkierowej. Jednocześnie pozwana odsunęła powódkę od realizacji zadania bez jakiegokolwiek uprzedniej informacji i tylko z powodu domagania się przez nią rozliczenia za świadczone prace w miesiącu lutym 2015 r.

W dniu 19 maja 2015 r. został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

W ustawowym terminie pozwana wniosła sprzeciw od wydanego nakazu zapłaty, a w nim o oddalenie powództwa w całości oraz zwrotu kosztów procesu wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwana podniosła, że powódka nie wskazała podstawy faktycznej i prawnej swojego roszczenia. Pozwana przyznała, że z powódką łączyła ją umowa o roboty budowlane nr (...). Umowa ta była dwukrotnie zmieniana: aneksem nr (...) z dnia 19.01.2015 r. i aneksem nr (...) z dnia 26.01.2015 r. Ostatecznie kwotę ryczałtową wynagrodzenia obniżono do 150 000,00 zł netto. Z tytułu robót budowlanych powódka wystawiła pozwanej faktury VAT nr (...) na kwotę 110 000,00 zł netto oraz nr (...) na kwotę 39 116,00 zł netto. Pozwana zapłaciła przelewami za w/w faktury łączną kwotę 149 116,00 zł, tj. niemalże całość należnego wynagrodzenia w momencie kiedy prace nie były jeszcze zakończone i trwała budowa. Niezwłocznie po otrzymaniu faktury VAT nr (...) pozwana odesłała fakturę powódce, bez księgowania i poinformowała o bezzasadności roszczenia. Ponadto pozwana wskazała, że powódka, będąc jednym z głównych podwykonawców i jednocześnie koordynatorem prac pozostałych podwykonawców, opuściła plac budowy z dnia na dzień, nie bacząc przy tym na zobowiązania Generalnego Wykonawcy względem Inwestora i terminowości ich wykonania. Powódka uchylała się od obowiązków wynikających z łączącej strony umowy o koordynację robót budowlanych z dnia 01.12.2014 r., w tym m.in. bez usprawiedliwienia nie stawiała się na spotkania z przedstawicielami Inwestora, bezprawnie zatrzymała dokumentację dotyczącą realizacji budynku handlowo-usługowego w Ł.. Dlatego też pozwana obniżyła należne powódce wynagrodzenie i przesała jej stosowną notę księgową.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony zawarły pisemną umowę o roboty budowlane nr (...), opatrzoną datą 01.12.2014 r., której przedmiotem były roboty objęte projektem budowlanym zatwierdzonym decyzją pozwolenia na budowę nr (...) z dnia 17.09.2014 r., obejmujące budowę budynku handlowo – usługowego z zewnętrznymi instalacjami: elektryczną, wodociągową oraz kanalizacji sanitarnej i deszczowej, układu komunikacji wewnętrznej z miejscami postojowymi dla samochodów osobowych oraz totemu reklamowego na nieruchomości położonej przy ul. (...) w Ł. (fragment działki (...) na potrzeby sklepu (...) wraz z niezbędną infrastrukturą poprzez wykonanie: usunięcia drzew, konstrukcji, ścian, tynkowania i malowania w pełnym zakresie, posadzki, elewacji, pokrycia dachu, nawierzchni parkingu, instalacji wodno-kanalizacyjnej, instalacji wentylacyjno-klimatyzacyjnej, kotłowni, stolarki drzwiowej wewnętrznej i zewnętrznej, instalacji elektrycznej, sufitu podwieszanego, konstrukcji dachu, budowy chodnika wzdłuż ul. (...), przyłącza i sieci zewnętrzne. Wykonawca oświadczył, że zapoznał się z kompletem dokumentacji i nie wnosi uwag i zastrzeżeń. W przedmiotowej umowie strony postanowiły, że tytułem wynagrodzenia za wykonanie prac Zamawiający zapłaci Wykonawcy kwotę ryczałtową wynoszącą 1 100 000,00 zł netto. Następnie strony podpisały aneks nr (...), opatrzone datą 19.01.2015 r., do umowy o roboty budowlane nr (...), z dnia 01.12.2014 r., w którym strony zgodnie postanowiły wprowadzić zmiany polegające m.in. na ograniczeniu zakresu prac do wykonania (wykonanie: usunięcia drzew, konstrukcji, ścian, tynkowania i malowania w pełnym zakresie, posadzki, elewacji, pokrycia dachu, nawierzchni parkingu, kotłowni, stolarki drzwiowej wewnętrznej i zewnętrznej, instalacji elektrycznej, sufitu podwieszanego, budowy chodnika wzdłuż ul. (...)) oraz zmniejszenia wynagrodzenia ryczałtowego netto do kwoty 400 000,00 zł. W dniu 26.01.2015 r. strony podpisały aneks nr (...) do umowy o roboty budowlane nr (...), z dnia 01.12.2014 r., w którym strony zgodnie postanowiły wprowadzić zmiany polegające m.in. na zmianie zakresu prac do wykonania (wykonanie: usunięcia drzew, konstrukcji, ścian, posadzki, instalacji elektrycznej, pokrycia dachu) oraz zmniejszenia wynagrodzenia ryczałtowego netto do kwoty 150 000,00 zł (184 500,00 zł brutto).

(**dowód:** umowa o roboty budowlane nr (...) – k. 18-22, aneks nr (...) – k. 23-24, aneks nr (...) – k. 25-26)

Powódka wykonała wszystkie prace zlecone w aneksie nr (...) do umowy o roboty budowlane nr (...), z dnia 01.12.2014 r. Za wykonane prace wystawiła pozwanej faktury VAT: nr (...) z dnia 05.01.2015 r. na kwotę 110 000,00 zł netto (135 300,00 zł brutto), nr (...) z dnia 23.02.2015 r. na kwotę 39 116,00 zł netto (48 112,68 zł brutto). Łącznie obie w/w faktury opiewały na kwotę 149116,00 zł netto (183 412,68 zł brutto). Taką też kwotę pozwana zapłaciła powódce, tytułem wynagrodzenia ryczałtowego za wykonane prace.

(**dowód:** dziennik budowy – k. 115, faktura VAT nr (...) – k. 56, faktura VAT nr (...) – k. 57, potwierdzenia przelewów – k. 58-60, zeznania świadka P. K., zeznania pozwanej D. S.)

W dniu 28.02.2015 r. powódka wystawiła pozwanej kolejną fakturę VAT nr (...), na kwotę 39 200,00 zł netto (48 216,00 zł brutto), tytułem: „Roboty budowlane za (...) Ł., ul. (...) – wykopy, wymurowanie ścian nośnych, działowych i szczytów, wykonanie ocieplenia, ułożenie cegły klinkierowej”. Powyższa faktura VAT została doręczona pozwanej. Pozwana, w dniu 27.03.2015 r., odesłała w/w fakturę VAT powódce, bez księgowania, z informacją, że uważa ją za bezpodstawną. Pozwana uregulowała należności wobec (...) Sp. z o.o. w O. przelewami z dnia 12.01.2015 r., 18.02.2015 r. oraz 25.02.2015 r. Natomiast pozostała, wynikająca z aneksu nr (...) do umowy o roboty budowlane nr (...), z dnia 01.12.2014 r., kwotę 884,00 zł netto (1087,32 zł brutto), pozostawiła do końcowego rozliczenia z uwagi na porzucenie obowiązków wynikających z drugiej, zawartej między stronami, umowy o świadczenie usług w zakresie koordynacji robót budowlanych z dnia 01.12.2014 r. W dniu 01.04.2015 r. powódka skierowała do pozwanej wezwanie do zapłaty kwoty 48 216,00 zł, wynikającej z faktury VAT nr (...) z dnia 28.02.2015 r. W odpowiedzi pozwana wysłała do powódki pismo z dnia 08.04.2015 r., w którym poinformowała ją, iż ostateczne wynagrodzenie strony ustaliły aneksem nr (...) z dnia 26.01.2015 r. na kwotę 150 000,00 zł netto. Jednocześnie otrzymała ona zapłatę w wysokości 193 252,68 zł brutto, w tym również kwotę 9 800,00 zł brutto tytułem świadczonych usług koordynacyjnych. Zatem kwota wynikająca z faktury VAT nr (...) nie zostanie zapłacona, gdyż wszelkie rozliczenia między stronami zostały już uregulowane zgodnie z umowami oraz stosownymi aneksami.

(**dowód:** faktura VAT nr (...) – k. 17, pismo pozwanej z dnia 27.03.2015 r. – k. 61, potwierdzenie nadania – k. 62, wezwanie do zapłaty z dnia 01.04.2015 r. – k. 37-39, potwierdzenie nadania – k. 40, pismo pozwanej z dnia 08.04.2015 r. – k. 63-64, potwierdzenie nadania – k. 65, umowa o świadczenie usług w zakresie koordynacji robót budowlanych – k. 69-71)

Pozostała, wynikająca z aneksu nr (...) do umowy o roboty budowlane nr (...), z dnia 01.12.2014 r., kwotę 884,00 zł netto (1087,32 zł brutto), pozwana zapłaciła, w dniu 29.07.2015 r., na rachunek bankowy Naczelnika Urzędu Skarbowego w O., gdyż otrzymała ona od niego pismo, w którym została zawiadomiona o zajęciu innej wierzytelności pieniężnej przez organ egzekucyjny. Pozwana została wezwana, aby należnej od niej kwoty, bez zgody organu egzekucyjnego, nie uiszczala zobowiązanej (...) Sp. z o.o. w O.. Jednocześnie D. S. została wezwana do przekazania organowi egzekucyjnemu z zajętej wierzytelności kwoty na pokrycie należności.

(**dowód:** potwierdzenie przelewu – k. 114, zawiadomienia organu egzekucyjnego – k. 112-113, zeznania pozwanej D. S.)

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie powódki nie zasługiwało na uwzględnienie.

Poza sporem jest okoliczność zawarcia przez strony umowy o roboty budowlane nr (...), opatrzonej datą 01.12.2014 r., której przedmiotem były roboty objęte projektem budowlanym zatwierdzonym decyzją pozwolenia na budowę nr (...)z dnia 17.09.2014 r., obejmujące prace na terenie nieruchomości położonej przy ul. (...) w Ł. (fragment działki (...)) na potrzeby sklepu (...), w której strony ustaliły m.in. wysokość wynagrodzenia ryczałtowego na kwotę 1 100 000,00 zł netto. Następnie strony podpisały aneks nr (...), opatrzony datą 19.01.2015 r., do w/w umowy o roboty budowlane, w którym strony zgodnie postanowiły zmienić zakres robót i wysokość wynagrodzenia ryczałtowego netto na kwotę 400 000,00 zł. W dniu 26.01.2015 r. strony podpisały aneks nr (...) do w/w umowy o roboty budowlane, w którym strony zgodnie postanowiły zmienić zakres robót i wysokość wynagrodzenia ryczałtowego netto na kwotę 150 000,00 zł (184 500,00 zł brutto). Natomiast sporny był zakres rzeczywiście wykonanych przez powódkę na rzecz pozwanej robót budowlanych. Powódka twierdziła bowiem, iż wykonała większy zakres robót, niż te, które zostały ujęte w w/w umowie wraz ze stosownymi do niej aneksami. Dlatego też powódka w przedmiotowym pozwie dochodzi roszczenia obejmującego wynagrodzenie za wykonane dodatkowo, w miesiącu lutym 2015 r., prace, które nie zostały ujęte w przedmiotowej umowie.

Zgodnie z art. 647 k.c. przez umowę o roboty budowlane wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej, a inwestor zobowiązuje się do

dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczenia projektu, oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia. Natomiast w myśl art. 647¹ k.c. wykonawca, za zgodą inwestora, może zawrzeć umowę o roboty budowlane z podwykonawcą.

Poza sporem jest zarówno fakt, że powódka wykonała dla pozwanej roboty budowlane określone w umowie o roboty budowlane nr (...), z dnia 01.12.2014 r. wraz z aneksami, jak również fakt, że powódka wystawiła pozwanej faktury VAT: nr (...) z dnia 05.01.2015 r. na kwotę 110 000,00 zł netto (135 300,00 zł brutto), nr (...) z dnia 23.02.2015 r. na kwotę 39 116,00 zł netto (48 112,68 zł brutto), zgodnie z zawartą między stronami umową. W/w faktury VAT zostały przez pozwaną zaakceptowane. Łącznie obie w/w faktury opiewały na kwotę 149 116,00 zł netto (183 412,68 zł brutto). Taką też kwotę pozwana zapłaciła powódce, tytułem wynagrodzenia ryczałtowego za wykonane prace. Natomiast pozostała, wynikająca z aneksu nr (...) do umowy o roboty budowlane nr (...), z dnia 01.12.2014 r., kwotę 884,00 zł netto (1087,32 zł brutto), na którą powódka nie wystawiła faktury, pozwana zapłaciła, w dniu 29.07.2015 r., na rachunek bankowy Naczelnika Urzędu Skarbowego w O., gdyż otrzymała ona od niego pismo, w którym została zawiadomiona o zajęciu innej wierzytelności pieniężnej przez organ egzekucyjny. Pozwana została wezwana, aby należnej od niej kwoty, bez zgody organu egzekucyjnego, nie uiszczała zobowiązanej (...) Sp. z o.o. w O.. Jednocześnie D. S. została wezwana do przekazania organowi egzekucyjnemu z zajętej wierzytelności kwoty na pokrycie należności.

W dniu 28.02.2015 r. powódka wystawiła pozwanej kolejną fakturę VAT nr (...), na kwotę 39 200,00 zł netto (48 216,00 zł brutto), tytułem: „Roboty budowlane za (...) Ł., ul. (...) – wykopy, wymurowanie ścian nośnych, działowych i szczytów, wykonanie ocieplenia, ułożenie cegły klinkierowej”. Powyższa faktura VAT została doręczona pozwanej. Pozwana, w dniu 27.03.2015 r., odesłała w/w fakturę VAT powódce, bez księgowania, z informacją, że uważa ją za bezpodstawną.

Należy podkreślić, iż obie strony są przedsiębiorcami i winny zachować należytą dbałość o własne interesy. W myśl bowiem art. 648 § 1 k.c. umowa o roboty budowlane powinna być stwierdzona pismem. Zatem powódka powinna była podpisać kolejną umowę lub kolejny aneks do wcześniejszej umowy, przed wykonaniem dodatkowych robót, nie ujętych w dotychczasowej umowie. W przeciwnym zaś przypadku powinna postarać się o zabezpieczenie wszelkich innych dowodów, potwierdzających wykonanie prac dodatkowych, nie ujętych w dotychczasowej umowie z odpowiednimi aneksami, na wypadek konieczności ich przedstawienia podczas procesu sądowego. Podkreślić należy fakt, że strony przed wszczęciem procesu sądowego wielokrotnie wymieniały się pismami dotyczącymi spornej faktury. Dlatego też powódka powinna liczyć się z koniecznością udowodnienia roszczenia przed Sądem.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego zakres postępowania dowodowego wyznacza potrzeba procesowa. (por. z: orzeczeniem z dnia 20 października i 4 listopada 1936 r., CI. 2340/35, Zb. Urz. 1937 r. poz. 431, wyrokiem z dnia 4 marca 1965 r., III CR 795/64, P i P 1966 r. nr 4-5, s. 831 z glosą E. Wengerka, wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 1999 r., I PKN 585/98, OSNAP i US 2000 r. Nr 7, poz. 268, wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2001 r., I PKN 390/00, OSNAP i US 2003/3/68, wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2001 r., PKN 285/00, OSNAP i US 2003/2/28).

Dodatkowo zaznaczyć należy, że postępowanie cywilne ma charakter kontradyktoryjny, czego wyrazem jest przede wszystkim dyspozycja art. 232 k.p.c., określająca obowiązek stron do wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne, co z kolei jest potwierdzeniem reguły zawartej w art. 6 k.c., wyznaczającej sposób rozłożenia ciężaru dowodu. Podkreślić przy tym należy, że zasady art. 6 k.c. i 232 k.p.c. nie określają jedynie zakresu obowiązku zgłaszania dowodów przez strony, ale rozumiane muszą być przede wszystkim i w ten sposób, że strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu co do tych okoliczności na niej spoczywał. Zaznaczyć także należy, że nie jest rzeczą Sądu poszukiwanie za stroną dowodów przez nią nie wskazanych, mających na celu udowodnienie jej twierdzeń (tak również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 6-7, poz. 76). Dopuszczenie dowodów z urzędu jest bowiem prawem, a nie obowiązkiem Sądu, z którego to prawa powinien szczególnie ostrożnie korzystać, tak by swym działaniem nie wspierać żadnej ze stron procesu. Faktycznie działanie Sądu z urzędu powinno

ograniczać się tylko do sytuacji, gdy strona działa bez fachowego pełnomocnika i dodatkowo jest nieporadna. Z zasady nie dotyczy to więc przedsiębiorcy, którego profesjonalizm powinien obejmować także sferę funkcjonowania w obrocie prawnym.

Natomiast powódka nie przedstawiła żadnego dowodu wskazującego na fakt, jakoby strony zmieniły cokolwiek w ramach zawartej umowy, co do zakresu robót, bądź też umówionego wynagrodzenia. Powołała się ona na dowód z zeznań świadka R. P.. Wskazać jednak należy, że świadek wykonywał prace dla pozwanej w okresie od 01.12.2014 r. do 12.01.2015 r. Ostatni raz był na placu budowy w dniu 13.01.2016 r. Po tej dacie otrzymał on zakaz wstępu na teren przedmiotowej nieruchomości. W związku z tym nie wie on co się działo na budowie w miesiącu lutym 2015 r., ani też jakie roboty zostały wówczas wykonane przez powódkę i na jakich warunkach. Wszelkie informacje posiada on od świadka P. K., który był wówczas prezesem (...) Sp. z o.o. w O.. Dlatego też zeznania świadka R. P. w tym zakresie są niewiarygodne. Ponadto wpisy w dzienniku budowy również potwierdzają stanowisko przedstawione przez stronę pozwaną, tzn. iż przedmiotowe roboty zostały wykonane przez powódkę w ramach zawartej między stronami umowy.

Z uwagi na powyższe Sąd powództwo oddalił.

Koszty postępowania powinna ponieść w całości na podstawie art. 98 k.p.c. przegrywająca proces strona powodowa (...) Sp. z o.o. w O.. Zgodnie z powołanym przepisem strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Przepis ten wyraża jedną z dwóch podstawowych zasad dotyczących rozstrzygnięcia o kosztach procesu, tj. zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, zgodnie z którą strona przegrywająca (merytorycznie albo formalnie i niezależnie od tego czy ponosi winę w prowadzeniu procesu) zobowiązana jest zwrócić swemu przeciwnikowi poniesione przez niego koszty procesu (por. m.in. uchwała składu siedmiu sędziów SN – zasada prawna z dnia 23.06.1951 r. – C 67/51, OSN(C) 1951, nr 3, poz. 63; orzeczenie SN z dnia 27.08.1962 r. – II CZ 103/62, OSNC 1963, nr 7-8, poz. 171; postanowienie SN z dnia 10.09.1963 r. I CZ97/63, OSNC 1964, nr 4, poz. 85).

Ustalając wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej Sąd miał na uwadze nakład pracy, charakter sprawy, obszerność materiału dowodowego, jak również wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia sprawy i uznał, że wynagrodzenie w wysokości stawki minimalnej jest adekwatne do wymienionych okoliczności.

Z powyższych przyczyn orzeczono jak w wyroku.

SSR Marianna Grzyb